

**Diabetesvereniging Nederland
Leusden**

JAARVERSLAG 2019

23 juni 2020

JAARVERSLAG 2019

INHOUD

	BLZ.
BESTUURSVERSLAG 2019	
Inleiding	3
Voorwoord	4
Algemeen	6
Diabetesvereniging Nederland als organisatie	7
Samenstelling ALV, bestuur en directie per 31 december 2019	10
Activiteiten in verslagjaar	12
Het DVN bureau	12
Vergaderingen ALV en bestuur	14
Activiteiten	16
Financieel	24
Risico's voor DVN	26
Blik op de toekomst	27

JAARVERSLAG 2019

INLEIDING

Met genoegen biedt Diabetesvereniging Nederland u hierbij het jaarverslag over 2019 aan. Het jaarverslag bestaat uit het bestuursverslag en de jaarrekening. Deze zijn opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving RJk C1 'Kleine organisatie-zonder-winststreven'. Naast dit jaarverslag, publiceert Diabetesvereniging Nederland een infographic waarin het jaar 'in één oogopslag' wordt weergegeven.

De publicatie van het jaarverslag is dit jaar wat later dan gebruikelijk. Als gevolg van de coronacrisis is de Algemene Ledenvergadering die dit jaarverslag goedkeurt, verzet van juni naar september 2020. Dit jaarverslag is vanaf oktober 2020 te vinden op www.dvn.nl.

VOORWOORD

Na 75 jaar gaan we door voor iedereen met diabetes!

Op 25 augustus 1945 ziet de Nederlandsche Vereeniging tot Behartiging van de Belangen van Suikerzieken (N.V.S.) het levenslicht. Midden in deze turbulente tijd, hebben de oprichters van de splinternieuwe vereniging maar één doel: verschil maken voor mensen met diabetes. Sindsdien hebben we, vanaf 1972 onder naam Diabetesvereniging Nederland (DVN), veel weten te bereiken voor mensen met diabetes. Ook nu zijn we nog steeds hard nodig.

‘Goed nieuws!’ berichtten we eind 2019. ‘Flash Glucose Monitoring wordt vergoed voor mensen met diabetes die intensieve insuliner therapie volgen.’ We zijn ontzettend trots op dit resultaat, waar we jarenlang hard voor lobbyden en wat zoveel verschil maakt voor de levens van mensen met diabetes. DVN werd overspoeld door reacties van dankbare en blijde leden: ‘Fantastisch nieuws’. ‘Geweldig cadeau’. ‘Ik ben al 60 jaar lid en dit is het resultaat waar ik het meest blij mee ben’. Na onze vroegere successen, zoals de vergoeding van insuline, testmateriaal en bloedglucosemateriaal, blijkt ook nu weer dat samen doorzetten loont.

Gewoon leven met diabetes

Diabetesvereniging Nederland geeft niet op, en daar hebben we een goede reden voor: wij willen dat mensen met diabetes ‘gewoon’ alles kunnen (blijven) doen wat mensen zonder diabetes ook doen. Goede zorg krijgen en ondertussen blijven werken, op vakantie, uit eten met vrienden of familie, autorijden, een huis kopen. Kortom: zo voluit mogelijk leven met diabetes.

Wat heb je daarvoor nodig als je diabetes hebt? Een vereniging die er voor jou is. Die strijdt voor vergoeding van een belangrijk hulpmiddel of betere rijbewijsprocedures. Cursussen vol ervaringsdeskundigheid. Betrouwbare informatie en herkenbare verhalen waar je echt wat aan hebt. Een luisterend oor. Ook in 2019 boden we dit én meer. Je leest er alles over in dit **jaarverslag**.

Doorgaan

Ondertussen stond 2019 ook in het teken van de toekomst. We stippelden onze focusstrategie uit, met 3 pijlers: Goede diabeteszorg, Volwaardig meedoen in de maatschappij en Omgaan met diabetes. Onderdeel van de focusstrategie is een nieuw vrijwilligersbeleid, georganiseerd rondom lokale en regionale zorgnetwerken. In 2019 zijn ook de voorbereidingen getroffen om de organisatie aan te passen aan de focusstrategie. Dalende inkomsten maken inkrimping van ons personeelsbestand helaas noodzakelijk. Daarnaast hebben we flink ingezet op de samenwerking en mogelijke fusie met het Diabetes Fonds.

Verskil maken

In 2019 bereidden ons voor op ons jubileum. In 2020 bestaat DVN 75 jaar. Een jubileum is meestal reden voor een feestje. Maar gezien het groeiend aantal mensen met diabetes is dat voor DVN niet aan de orde. Toch is er wel reden om stil te staan bij deze mijlpaal. Al 75 jaar komen we op voor mensen met diabetes, maken we ze wegwijs en maken we hun leven makkelijker. Door de coronacrisis zijn de activiteiten rondom het jubileum uitgesteld. Deze crisis maakt des te meer duidelijk dat we ook anno 2020 hard nodig zijn.

JAARVERSLAG 2019

Wij blijven ons inzetten om verschil maken voor mensen met diabetes. Dat kunnen we alleen met de steun van onze leden en onze trouwe vrijwilligers, op wie we inmiddels al 75 jaar kunnen rekenen.

Namens het bestuur van Diabetesvereniging Nederland,

Doreen Boeijen
Lid bestuur

JAARVERSLAG 2019

ALGEMEEN

Statutaire naam:	Diabetesvereniging Nederland
Statutaire vestigingsplaats:	Leusden
Statutaire rechtsvorm:	Vereniging
Kamer van Koophandel nummer:	40476341

Omschrijving statutaire doelstelling:

De vereniging stelt zich ten doel het behartigen van het welzijn van personen die diabetes hebben, zowel in het algemeen als individueel, het ontplooiën van activiteiten ter voorkoming van diabetes daaronder begrepen, alles in de ruimste zin van het woord. Zij tracht haar doel langs wettige weg te bereiken en wel door:

- a. het bevorderen van het wetenschappelijk onderzoek naar en de behandeling van diabetes en daarmee verband houdende complicaties;
- b. het vertegenwoordigen van alle personen die diabetes hebben in hun strijd voor goede zorg en een beter leven;
- c. het leggen en in stand houden van contacten met en tussen personen die diabetes hebben, medici en paramedische deskundigen, alsmede met en tussen familieleden, partners en verzorgers van personen die diabetes hebben;
- d. het (doen) geven van informatie, voorlichting en educatie aan personen die diabetes hebben;
- e. het (doen) geven van informatie en voorlichting aan derden over diabetes;
- f. het (doen) bevorderen van door de overheid en andere instanties te nemen maatregelen in het belang van personen die diabetes hebben en het verlenen van medewerking aan de uitvoering van die maatregelen;
- g. de tijdelijke of duurzame samenwerking met organisaties, die de belangen van personen die diabetes hebben langs wettige weg willen behartigen;
- h. het aanwenden van alle wettige middelen, die aan het doel van de vereniging, in de ruimste zin van het woord, kunnen bijdragen.

DIABETESVERENIGING NEDERLAND ALS ORGANISATIE

Diabetesvereniging Nederland als organisatie

Voluit leven met diabetes. Dat is waar Diabetesvereniging Nederland (DVN) voor staat. DVN zet zich al bijna vijfenzeventig jaar in voor goede zorg en een beter leven voor alle mensen met diabetes. Vrijwilligers in de DVN-regio's, de Algemene Ledenvergadering, het bestuur en de medewerkers van het DVN-bureau in Leusden werken hier samen aan.

Hier staan we voor

De focus lag in 2019 op het gereedmaken voor verandering. Verandering die nodig is voor een vitale en financieel gezonde organisatie en een organisatie die klaar is voor de toekomst. Dat is terug te zien in het aanscherpen van de missie en strategie, het voortzetten en professionaliseren van de ingezette belangenbehartiging rondom hulpmiddelen zoals FGM/CGM, de zorgverzekeringen en het CBR. Daarnaast in het voorbereiden van veranderingen in regionale activiteiten en structuur in samenwerking met vrijwilligers en in het traject van samengaan met het Diabetes Fonds. Een nieuw CRM-systeem moet ons gaan ondersteunen in het behoud en werving van leden en andere verbintenissen. Er zijn pilots gedraaid van nieuwe producten zoals de Diabetes Academie voor zorgverleners en het voorbereiden voor het jubileumjaar 2020.

Missie en visie, pijlers van beleid

De missie van DVN is dat wij ons (samen) inzetten voor het verbeteren van de kwaliteit van leven nu voor mensen met diabetes. Dat doen we door middel van drie pijlers:

Goede zorg – Omgaan met – Volwaardig meedoen

Daar geven we invulling en uitvoering aan door middel van drie belangrijke functies:

- Belangen behartigen (collectief: ZIJ)
- Dienstverlening (individueel: IK)
- Activiteiten en waarde organiseren (samen: WIJ)

Hierbij richten we ons vooral op mensen met diabetes met type 1 en 2 en hun omgeving.

Statuten

Lees [hier](#) de statuten van Diabetesvereniging Nederland.

Code Goed Bestuur

De Code Goed Bestuur van DVN omschrijft de kernwaarden rondom de houding, gedragingen en cultuur van de vereniging. Deze zijn verplicht van toepassing op DVN en aan haar verbonden organisaties. De Code Goed Bestuur staat voor:

- ⊙ Het bevorderen van de kwaliteit van DVN door het realiseren van haar doelstellingen, de juiste besteding van middelen en een efficiënte bedrijfsvoering;
- ⊙ Het behouden en versterken van vertrouwen van de leden;
- ⊙ Het behouden en versterken van vertrouwen van andere belanghebbenden, zoals vrijwilligers, overheden, zorgaanbieders, zorgverzekeraars en andere partners. Dit moet leiden tot een groter maatschappelijk gezag en draagvlak;
- ⊙ Het beschermen en versterken van het imago van DVN.

[Hier](#) vindt u de volledige Code Goed Bestuur.

JAARVERSLAG 2019

Onafhankelijkheid

Diabetesvereniging Nederland is onafhankelijk en daar hechten we aan. Toch werken we samen met sponsors, bijvoorbeeld fabrikanten van diabeteshulpmiddelen. Hoe zit dat? Onze belangrijkste inkomstenbron is de contributie van leden. Met de contributie bekostigen we onze structurele activiteiten op het terrein van belangenbehartiging en dienstverlening. Inkomsten uit sponsoring zetten we voor het grootste deel in om extra activiteiten te organiseren, bijvoorbeeld onderzoeken, of extra activiteiten voor kinderen en jongeren. We zijn transparant over deze sponsorinkomsten: ze staan op [onze website](#). Ook hanteren we een gedragscode voor sponsoring (zie hieronder), waarin staat wat wel en niet mag. Want samenwerken met sponsors betekent niet dat we ons beleid door hen laten beïnvloeden.

Gedragscode Sponsoring en Fondsenwerving

DVN heeft een eigen [gedragscode Sponsoring en Fondsenwerving](#). De kern is: DVN streeft naar integriteit, onafhankelijkheid en transparantie. DVN volgt daarnaast de voor de zorg gangbare gedragscodes Sponsoring en Fondsenwerving en de sponsorcode van Patiëntenfederatie Nederland. Voor alle codes geldt dat we niet verplicht zijn ze op te stellen of te volgen, maar er als organisatie vrijwillig voor kiezen dat wel te doen.

Meerjarenbeleidsplan

Het meerjarenbeleidsplan van DVN beslaat de periode 2017-2020. DVN streeft naar een zo hoog mogelijk niveau van belangenbehartiging en dienstverlening. De gezondheidszorg en het sociale domein worden in toenemende mate regionaal bepaald. Het vrijwilligersbeleid is daarom een belangrijk onderdeel van het meerjarenbeleidsplan. Het DVN-bureau ondersteunt de vrijwilligers die lokaal, regionaal en landelijk zich voor de vereniging inzetten.

In 2019 is het beleid herijkt en is gewerkt aan de focusstrategie. In 2020 jaar wordt deze focusstrategie uitgewerkt en vertaald in een nieuw meerjarenbeleidsplan 2021-2024.

De bestuursstructuur

Het bestuursmodel van de vereniging is gebaseerd op het principe van scheiding van bestuur en toezicht. We hebben diverse 'checks and balances' ingebouwd om het samenspel tussen de verschillende verenigingsorganen te verstevigen en te waarborgen.

De Algemene Ledenvergadering (ALV)

De ALV is het hoogste orgaan binnen DVN. Hier stellen de leden de koers van de vereniging vast en toetsen zij of de uitvoering geslaagd is. De leden van de ALV worden rechtstreeks gekozen uit de leden van de vereniging. Verkiezingen voor de ALV worden eens in de vier jaar gehouden. In 2017 vonden voor de tweede keer verkiezingen plaats. De ALV bestaat uit twee leden per DVN-regio, maximaal 42 in totaal. Eind 2019 bestond de ALV uit 22 leden.

Het bestuur

Het bestuur bestuurt de vereniging en is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid door de regionale vrijwilligers en de medewerkers van het DVN-bureau. Het bestuur legt verantwoording af aan de ALV over de hoofdlijnen van het gevoerde beleid. Het bestuur bestond tot eind 2019 uit een voorzitter en twee leden: Binso Wymenga (voorzitter), Doreen Boeijen en Frits Voermans.

De organisatiestructuur

De regio's

DVN heeft 21 regio's die worden gerund door vrijwilligers. Zij organiseren activiteiten voor mensen met diabetes, promoten DVN en onderhouden contacten met zorgverleners. Het bestuur gaat elk jaar op werkbezoek bij de regio's. De komende jaren willen we de binding en betrokkenheid met onze actieve leden versterken. Dat is nodig omdat de gewijzigde missie en visie rondom de aangescherpte pijlers van DVN (zie missie) een andere organisatie vragen, nationaal maar ook lokaal en regionaal. In 2019 is daarom met input van onze vrijwilligers gewerkt aan een nieuw vrijwilligersbeleid, georganiseerd rondom een zorgnetwerk, zoals een ziekenhuis of cluster van zorgpraktijken. Het team bestaat uit een teamcoördinator, voorlichters, lokale belangenbehartigers, cursusleiders en vrijwilligers die meehelpen bij landelijke of lokale activiteiten.

DVN-bureau

De 27 medewerkers van het DVN bureau in Leusden werken aan de kerntaken van DVN: belangenbehartiging, het organiseren van activiteiten, ledenservice en dienstverlening. Dedan Schmidt is directeur ad interim.

DVN Regie BV

DVN Regie BV is honderd procent eigendom van DVN. Onder DVN Regie BV vallen DVN Winkel en DVN Puntenplein en het internetplatform Voluit Leven met Diabetes. DVN is bestuurder van de vennootschap. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) wordt gevormd door het bestuur van DVN.

Planning en Control

Elke vier jaar stelt het bestuur een meerjarenbeleidsplan op, waarin de doelen en activiteiten voor de langere termijn staan. De Algemene Ledenvergadering keurt dit plan met bijbehorende meerjarenbegroting goed.

Elk jaar stelt het bestuur een jaarplan vast voor het komende verenigingsjaar. Dit jaarplan wordt opgesteld op basis van de kaderbrief waarin de kaders voor het komende jaar zijn aangegeven op basis van het meerjarenbeleidsplan en de bijbehorende begroting. Het jaarplan beschrijft de activiteiten en beoogde resultaten van de vereniging. Bij het jaarplan hoort een begroting. Het jaarplan en de begroting worden goedgekeurd door de ALV. De monitoring en eventuele bijsturing van het jaarplan gebeurt aan de hand van rapportages. Het bestuur bespreekt deze elk kwartaal met de auditcommissie van de ALV. Daarnaast ontvangt de ALV driemaal per jaar een schriftelijke inhoudelijke voortgangsrapportage.

Aan het einde van het verenigingsjaar stelt het bestuur een jaarverslag en jaarrekening op. Een externe accountant, benoemd door de ALV, is belast met de samenstelling van de jaarrekening. De ALV benoemt jaarlijks een commissie van tenminste twee leden (niet zijnde leden van het bestuur) die de jaarrekening controleert en aan de ALV verslag van haar bevindingen uitbrengt. Deze commissie bestaat uit de leden van de auditcommissie. Het jaarverslag en de jaarrekening worden besproken en goedgekeurd door de ALV, op advies van de auditcommissie. We publiceren het jaarverslag en de jaarrekening op www.dvn.nl.

SAMENSTELLING ALV, BESTUUR EN DIRECTIE PER 31 DECEMBER 2019

Algemene Ledenvergadering:

De heer B.O.B. Haitsma, voorzitter
De heer B. Boiten
De heer B. Wiersema, vicevoorzitter
Mevrouw W.A. van Wijngaarden
Mevrouw I.V. Simao
De heer J. Germs
De heer J.E. Brandon
De heer J. Slof
Mevrouw X. Dick-Tinkelenberg
Mevrouw B. Verwoerd
De heer J. Schrover
De heer L. Wieringa
De heer F.J.M. van den Enden
De heer M. van de Pol
Mevrouw A.M. Zwart
De heer P.F.H. Bont
Mevrouw L. Exalto
Mevrouw A.M. Klaassen
Mevrouw J. Karssiens-Hellendoorn
Mevrouw E.H.M.J. Mandemaker
De heer H.G.P.F. Roozendaal
De heer P.M.P.F. Schmitz

Samenstelling adviescommissies ALV:

Auditcommissie

De heer J. Germs, voorzitter
De heer J.E. Brandon
De heer B.O.B. Haitsma

Remuneratie/werkgeverscommissie

De heer P.F.H. Bont, voorzitter
De heer M. van de Pol
Mevrouw A.M. Zwart

Bestuur:

De heer A.B. Wymenga MD, voorzitter bestuur (tot 19 januari 2020)

Nevenfuncties:

- ☉ (namens DVN) Lid Bestuur Nederlandse Diabetes Federatie (NDF);
- ☉ Lid Bestuur ASL Les Chataigniers, Pfaffenbronn Elzas.

Mevrouw T.M. Boeijen, lid bestuur

Algemeen directeur Van Herwijnen-Kreston, Tiel.

Nevenfuncties:

- ☉ Lid Raad van Toezicht Stichting Slachtofferhulp Nederland, portefeuille Financiën en remuneratie;

JAARVERSLAG 2019

- ⊙ Lid Raad van Toezicht Perspectief op Herstelbemiddeling, portefeuille Financiën en remuneratie;
- ⊙ Lid Programmacommissie patiëntenorganisatiedag Flevum;
- ⊙ Lid Raad van Advies bestuurdersnetwerk en boardroommatch.

De heer F.A. Voermans, lid bestuur (tot 10 januari 2020)

Nevenfuncties:

- ⊙ (Namens DVN) Lid Bestuur Zelfzorg Ondersteund!;
- ⊙ Lid Raad van Advies Alter Ego Services, Amsterdam. Aanvullende dienstverlening in de zorg voor ouderen;
- ⊙ Onafhankelijk voorzitter klachtencommissie Werkdag/Werkpas Holding B.V., Cruquius;
- ⊙ Associate bestuursadviseur/Assessor executive assessments bij GITP Amsterdam/Utrecht.

Directie:

De heer drs. D.P.J. Schmidt, directeur ad interim

Nevenfuncties: Organisatieadviseur, Dedan Schmidt Interim en Advies.

ACTIVITEITEN IN HET VERSLAGJAAR

Het DVN bureau

Met 27 betrokken medewerkers werkten we in 2019 aan onze kerntaken: het organiseren van activiteiten, het behartigen van belangen en het verlenen van diensten en service.

Focusstrategie en reorganisatie

Onder leiding van interim-directeur D. Schmidt heeft het DVN bureau in 2019 verder gewerkt aan de focusstrategie die de organisatie klaar moet maken voor de toekomst. Belangrijkste kenmerk van de focusstrategie is dat wij ons (samen) inzetten voor het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen met diabetes nu. Dat doen we door middel van: Goede zorg, Omgaan met je diabetes en Volwaardig meedoen in de maatschappij. Op deze drie pijlers richten we onze belangenbehartiging, diensten en activiteiten.

Echter, om dit te kunnen realiseren is een aanpassing nodig in de structuur en aansturing van de organisatie en in de activiteiten, vaardigheden en competenties die nodig zijn om dit te realiseren. Ook de balans tussen inkomsten en uitgaven dient te worden hersteld. De dalende trend van inkomsten uit externe bronnen (partnerships, advertenties, fondsen) en de dalende trend vanuit contributies door meer uitstroom van leden dan instroom, betekent dat we op zoek moeten naar nieuwe mogelijkheden en andere werving.

Begin 2020 werd dan ook besloten tot een reorganisatie vanwege bedrijfseconomische en bedrijfsorganisatorische redenen per 1-5-2020 met daarin een voorziene reductie van 6,1 FTE.

Ondersteuning vrijwilligers

DVN is een vereniging van, voor en door mensen met diabetes. Ruim 300 vrijwilligers zetten zich actief in voor de vereniging. Zij organiseren diabetescafés, voorlichting, themabijeenkomsten, sportieve activiteiten, cursussen en kampen. De gewijzigde focusstrategie betekent ook dat het vrijwilligersbeleid opnieuw werd vormgegeven. Samen met de vrijwilligers is gewerkt aan een nieuwe vrijwilligersstructuur, georganiseerd rondom een zorgnetwerk zoals een ziekenhuis. Rond elk zorgnetwerk wordt een flexibel en slagvaardig uitvoeringsteam gebouwd. Een team bestaat uit een teamcoördinator, voorlichters, lokale belangenbehartigers, cursusleiders en overige vrijwilligers. Eind 2019 waren zeven van de 21 regio's geherstructureerd.

Iedere vrijwilliger kan terecht bij het DVN bureau voor vragen en ondersteuning. De ondersteuning bestaat onder meer uit scholing, advies en begeleiding op maat. Ook ontvangen vrijwilligers relevante informatie via een speciale website en nieuwsbrief. Verder zijn er ontmoetingsdagen en vrijwilligersdagen. De ontwikkeling en aanscherping hiervan vraagt de nodige aandacht en ondersteuning van het DVN bureau.

Vrijwilligers van DVN zijn niet alleen actief bij regionale activiteiten, maar ook bij bijvoorbeeld activiteiten van de SugarKidsClub en JONG en bij evenementen en beurzen.

JAARVERSLAG 2019

Samenwerking met Diabetes Fonds

Ook het samengaan met het Diabetes Fonds kreeg meer en meer vorm. Er werd een stuurgroep ingericht die onder begeleiding van een extern bureau werkte aan een de toekomstvisie van de gezamenlijke organisatie. Er kwamen werkgroepen van medewerkers en vrijwilligers die onderdelen verder uitwerkten. Er waren gezamenlijke personeelsoverleggen en gezamenlijk georganiseerde activiteiten. Er werd een onderzoek onder leden en donateurs gedaan naar de samenwerking. Businesscases, organisatieontwerp en governance werden onderzocht en uitgewerkt. Ondanks alle inspanningen en een overtuigende 'go' van achterban en ALV is het echter in 2019 niet gelukt beide partijen bij elkaar te brengen en samen te gaan voor één organisatie.

75 jaar

In 2020 bestaat DVN 75 jaar. In 2019 zijn voorbereidingen in gang gezet om hier aandacht aan te schenken, met onze leden, onze vrijwilligers en met zorgverleners. Ook mensen met diabetes die nog geen lid zijn, willen we laten kennismaken met de kracht van onze vereniging.

Personeel en organisatie

Op 1 januari 2019 bedroeg het aantal FTE 22,56 en 29 medewerkers, op 31 december 2019 21,39 FTE en 27 medewerkers. Daarnaast is voor de functie directeur een interim functionaris ingezet (0,8 FTE). Voor HR-diensten maakte DVN gebruik van een HR-adviseur van het Diabetes Fonds. Extern is ondersteuning voor de vacante functie van controller ingewonnen. Vanaf het najaar is een businesscontroller ingezet die we delen met een aantal andere organisaties.

Het ziekteverzuimpercentage was in 2019 gemiddeld 6,13%. Hiervan was 0,91% kortdurend verzuim (korter dan twee weken), 0,68% middellang verzuim (drie tot vijf weken) en 4,54% langdurend ziekteverzuim (langer dan zes weken). In 2018 was het ziekteverzuimpercentage gemiddeld 6,93%.

In 2019 hadden we verschillende stagiairs die ons ondersteunden op het gebied van secretariaat, communicatie en evenementen.

Ondernemingsraad

De OR bestaat uit 3 medewerkers. De OR overlegt met de directeur over het organisatiebeleid en behartigt de belangen van het personeel. De OR gaf dit jaar de directie gevraagd en ongevraagd advies over onder andere de reorganisatie van het DVN-bureau en de fusiebesprekingen tussen DVN en Diabetes Fonds. Met het oog op de adviesaanvraag over de nieuwe bureau-organisatie heeft de OR zich laten bijstaan door een extern deskundige. Verder zijn er verschillende achterbanraadplegingen georganiseerd in verband met de reorganisatie. Daarnaast heeft de OR het bestuur advies gegeven over de verlenging van de inzet van de interim-directeur en de tijdelijke inzet van een extern HR-adviseur voor de reorganisatie (vanaf januari 2020).

Beloningsbeleid

De regionaal werkende vrijwilligers en de leden van de Algemene Ledenvergadering ontvangen desgewenst een onkostenvergoeding. De leden van het bestuur ontvangen een passende bezoldiging en een vergoeding voor in hun functie gemaakte onkosten, volgens een door de ALV vastgestelde regeling. Deze regeling wordt periodiek geactualiseerd.

De medewerkers van het DVN-bureau worden beloond volgens de Cao Sociaal Werk (Welzijn & Dienstverlening). Ook de directeur, die wordt aangesteld en beoordeeld door het bestuur, wordt beloond volgens deze Cao.

VERGADERINGEN ALV EN BESTUUR

Bijeenkomsten bestuursorganisatie

De ALV

De Algemene Ledenvergadering kent een jaarlijkse vergadercyclus met een aantal vaste onderwerpen, zoals de behandeling van het jaarplan met de begroting (decembervergadering) en het jaarverslag met de jaarrekening (junivergadering). De ALV kwam in 2019 drie keer in formele vergadering bijeen: in juni en december was er een reguliere vergadering en in maart werd een extra ALV vergadering gehouden in verband met de fusiebesprekingen met het Diabetes Fonds.

In maart en oktober was er een themabijeenkomst van de ALV over de samenwerking met het Diabetes Fonds, de herijking van de strategische koers en het regio-/vrijwilligersbeleid.

In september is de ALV met een schriftelijke rapportage over de voortgang van het jaarplan geïnformeerd. In 2019 bedankte een ALV lid en een ALV lid is eind 2019 overleden. Het aantal ALV leden komt hiermee op 22.

Besluiten

In 2019 besloot de ALV onder andere over de contributie, keurde de jaarstukken goed en verleende het bestuur decharge. Ook keurde de ALV het jaarplan en de begroting goed. Daarnaast verleende de ALV toestemming om het kantoorpand van DVN te koop te zetten.

Commissies

De vaste commissies van de ALV komen bijeen al naar gelang de uitoefening van hun taken dit vraagt. De auditcommissie overlegde in 2019 vier keer met het bestuur en de interim-directeur over de financiën en daaraan gerelateerde ontwikkelingen. In de reguliere overleggen werd ook veel aandacht besteed aan de financiële aspecten van de fusieverkenningen. Daarnaast was er in de zomer extra overleg over de resultaten van de financiële analyse van de samenwerking met het Diabetes Fonds. De remuneratie/werkgeverscommissie heeft gesprekken gevoerd met de bestuursleden individueel en met het bestuur als geheel.

Governance en inrichting ALV

In maart besloot de ALV om de commissie voor de werkwijze van de ALV op te heffen. In lijn met het extern advies over de inrichting van de ALV is in 2019 gewerkt aan het beter benutten van de klankbordfunctie van de ALV en het vergroten van de betrokkenheid van ALV leden. Zo is er frequent contact tussen bestuur en ALV-voorzitters en is de ALV regelmatig geconsulteerd over vraagstukken rondom de fusie, de herijking van de strategische koers en het vrijwilligersbeleid van DVN.

Het bestuur

Het bestuur komt wekelijks bijeen in aanwezigheid van de directeur en bespreekt onder andere de voortgang van de activiteiten, actuele ontwikkelingen op het gebied van belangenbehartiging, strategische kwesties, bestuurlijke vertegenwoordigingen, beleidsstandpunten en financiële en inhoudelijke rapportages. Daarnaast stelde het bestuur de kaderbrief, het jaarplan en de begroting 2020 vast.

JAARVERSLAG 2019

Bijzondere aandachtspunten voor het bestuur in 2019 waren de voorbereidingen van het samengaan met het Diabetes Fonds en de herijking van de (focus)strategie en het vrijwilligersbeleid van DVN die in de tweede helft van 2019 vertaald zijn in het jaarplan 2020. Verder vroegen de voorbereidingen van de reorganisatie van het DVN bureau aandacht. Begin 2020 is besloten deze uit te voeren, onder leiding van de interim-directeur. In 2019 is een delegatie van het bestuur enige keren aanwezig geweest bij het overleg van Ondernemingsraad en directie.

De Raad van Advies kwam in 2019 eenmaal bijeen met bestuur en directie. De fusie met het Diabetes Fonds stond in deze bijeenkomst centraal.

ACTIVITEITEN

Hieronder per pijler de belangrijkste activiteiten en resultaten uit het verslagjaar.

Goede zorg

DVN behartigt de belangen van mensen met diabetes in Nederland. Wij zetten ons ook in 2019 in voor goede diabeteszorg.

FGM wordt vergoed!

Het is gelukt! Mensen met diabetes die intensieve insuliner therapie volgen, kunnen een flash glucosesensor (FGM) vergoed krijgen. Zorginstituut Nederland (ZIN) maakt dit eind december 2019 bekend in hun definitieve standpunt over de vergoeding van de FGM. Diabetesvereniging Nederland is ontzettend trots op dit resultaat van jarenlange lobby.

Een reconstructie van onze lobby in 2019 bij Zorginstituut Nederland, zorgverzekeraars en Kamerleden:

April - FGM verbetert inderdaad kwaliteit van leven

Veel gebruikers van de flash glucosemeter ervaren een verbeterde gezondheid en kwaliteit van leven. Dat zijn de uitkomsten van het wetenschappelijk onderzoek naar het gebruik van de FreeStyle Libre (FSL), uitgevoerd door het Diabetes Onderzoekscentrum van Isala Klinieken Zwolle, in samenwerking met o.a. DVN. DVN formuleert vragen voor het onderzoek, waardoor de patiëntervaringen duidelijk naar voren komen. Internationaal onderzoek was er al, maar Nederlands onderzoek is nodig zodat Zorginstituut Nederland tot een definitief advies kan komen.

April - DVN stuurt brandbrief naar ZIN

Op 25 april stuurt DVN een brandbrief naar het Zorginstituut. Hierin vragen we nadrukkelijk om snelle besluitvorming rond de vergoeding. We geven onze visie nogmaals aan: dat iedereen die een intensieve insuliner therapie volgt, ook mensen met diabetes type 2, de FGM zo snel mogelijk vergoed moet krijgen. Daar bleven we ons hard voor maken aan de Rondetafel Diabeteszorg.

Mei - Unaniem besluit RondeTafel Diabeteszorg

Op 10 mei adviseert de Rondetafel Diabeteszorg, waar DVN deel van uitmaakt, unaniem om op basis van de informatie die er nu ligt, na te gaan of alle mensen met diabetes type 1 flash glucose monitoring vergoed kunnen krijgen. De betrokken partijen van de Rondetafel hebben de taak om wetenschappelijke studies en andere informatie bij elkaar te brengen en te onderbouwen.

Juni - Tweede Kamer ontvangt petitie glucosesensor

Dinsdag 4 juni worden de resultaten van de petitie 'De glucosesensor is geen gadget maar bittere noodzaak' aangeboden in de Tweede Kamer aan de voorzitter van de commissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Initiatiefnemers zijn Orietta Koster en Loes Heijmans-Beek. 46.000 mensen en vele organisaties ondertekenen de petitie, waaronder DVN.

JAARVERSLAG 2019

Juli - FGM ook voor type 2 vergoed?

Zorginstituut Nederland besluit in juli 2019 om, naast mensen met diabetes type 1, ook mensen met insulineafhankelijke diabetes type 2 binnen het advies mee te nemen. Onze nadrukkelijke wens wordt daarmee gehoord.

Oktober - FGM ook na je 18^e vergoed

In oktober melden we een nieuw resultaat in de lobby: jongeren met diabetes die een flash glucosesensor gebruiken en 18 jaar worden, krijgen deze vanaf nu ook na hun 18e vergoed. De FGM moet dan wel, goed onderbouwd door de arts, het beste hulpmiddel zijn binnen je behandelplan. De sensor hoeft je dan niet meer in te leveren als je 18 wordt.

December - Onderzoek naar FGM internationaal erkend

Het Nederlandse onderzoek naar de effecten en gebruik van het flash glucose monitoringsysteem is 10 december 2019 gepubliceerd in het medische tijdschrift BMJ Open Diabetes Research & Care. Daarmee wordt dit onderzoek internationaal erkend als goed opgezet en goed uitgevoerd, belangrijk voor een positief advies over bredere vergoeding van de FGM.

December - FGM vergoed!

Op 12 december 2019 brengen we goed nieuws: Zorginstituut Nederland maakt hun definitieve standpunt over FGM bekend.

Alles over FGM vind je in ons dossier: dvn.nl/FGM

Informatie over type 2 en voeding op Thuisarts.nl

Mensen die hun diabetes type 2 willen verbeteren met goede voeding en een gezonde leefstijl kunnen vanaf november 2019 op Thuisarts.nl meer informatie vinden in een speciale module. In deze module vinden zij praktische handvatten en adviezen over voeding bij diabetes type 2. Voor zowel huisartsen als mensen met diabetes een duidelijke en betrouwbare bron van informatie. Zo krijgen mensen dezelfde adviezen en uitleg over diabetes type 2 en voeding op één centrale plek. Thuisarts.nl maakte deze module met informatie onder meer samen met DVN.

Preventie

In 2018 tekende DVN het Nationaal Preventie Akkoord. Uit dit akkoord is het landelijk programma 2Diabeat voortgekomen. 2Diabeat moet het aantal mensen dat door overgewicht diabetes type 2 krijgt, verminderen. DVN neemt samen met Diabetes Fonds en de Nederlandse Diabetes Federatie (NDF) deel in de stuurgroep die de inhoudelijke richting van 2Diabeat bepaalt.

Maatschappelijk partnerschap met Keer Diabetes2 Om

Het leefstijlprogramma Keer Diabetes2 Om geeft goede resultaten bij veel mensen met diabetes type 2. Daarom zijn we een maatschappelijk partnerschap aangegaan. We willen dat meer mensen met diabetes type 2 de kans krijgen om hun ziekte om te keren of hun gezondheid te verbeteren. Met dit programma werk je in zes maanden actief aan een nieuwe leefstijl en leer je alles over hoe je een andere leefstijl in kunt zetten als medicijn.

Nieuwe inwendige pomp in 2020

Fabrikant Medtronic maakt in 2017 bekend dat ze willen stoppen met de productie van de inwendige insulinepomp. In Nederland maken zo'n 70 mensen hier gebruik van, het is voor hen van levensbelang. DVN is nauw betrokken bij het proces om met een oplossing te komen voor de dringende situatie voor de huidige gebruikers. Intensieve gesprekken met

JAARVERSLAG 2019

Medtronic, het ministerie van VWS en de nieuwe ontwikkelaar, een mogelijke rechtszaak en noodkreten vanuit petitie droegen hieraan bij.

In 2020 lijkt er een eind te komen aan een onzekere periode: de vernieuwde versie van de inwendige insulinepomp wordt door een andere partij, IPaDIC, ontwikkeld.

We blijven ondertussen aandringen op een aansluiting tussen het stoppen van de productie door Medtronic en de start van de productie door deze nieuwe partij.

Diabetesacademie voor zorgprofessionals

DVN vindt dat goede zorg een coproductie is tussen patiënt en zorgverlener. We willen beiden in staat stellen hun eigen rol in deze relatie te vervullen. Dat doen we door voorlichting en training voor de mens met diabetes en door educatie en bewustwording voor de zorgverlener.

In 2019 hadden we met de Diabetesacademie een mooi aanbod voor zorgprofessionals. We hebben 18 nascholingen gegeven op verschillende plekken in het land, met onderwerpen als het optimaliseren van de behandeling van diabetes type 2 en therapietrouw. Een ervaringsdeskundige van DVN (een getrainde vrijwilliger) acteerde in een rollenspel om het perspectief van de patiënt te verhelderen. Zo'n 15 tot 20 deelnemers waren per nascholing aanwezig.

Omgaan met diabetes

DVN geeft volwassenen, jongeren en kinderen met diabetes de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en ervaringen te delen. Met activiteiten in de regio, cursussen en nog veel meer. Vrijwilligers zijn hierbij onmisbaar.

Aantal vrijwilligers

In de regio zijn ongeveer 200 vrijwilligers actief, de een af en toe, de ander heel regelmatig. Daarnaast zetten vrijwilligers zich in voor de SugarKidsClub en JONG met Diabetes. Ook zijn er vrijwilligers actief in de ALV, de Raad van Advies, de Raad van Deskundigen en de redactiecommissie van ons ledenblad Diabc. In totaal zijn er zo'n 300 vrijwilligers die zich in 2019 voor DVN hebben ingezet. Hun steun en inzet zijn voor DVN onmisbaar.

Nieuw vrijwilligersbeleid

DVN is een vereniging van, voor en door mensen met diabetes. Vrijwilligers organiseren diabetescafés, voorlichting, het uitwisselen van ervaringen, het geven van trainingen, het behartigen van belangen bij zorgverleners, het organiseren van acties en het verbinden en werven van (nieuwe) leden. In 2019 is met input van onze vrijwilligers gewerkt aan een nieuw vrijwilligersbeleid, georganiseerd rondom een zorgnetwerk, zoals een ziekenhuis of cluster van zorgpraktijken. Het team bestaat uit een teamcoördinator, voorlichters, lokale belangenbehartigers, cursusleiders en vrijwilligers die meehelpen bij landelijke of lokale activiteiten.

Ruim 300 activiteiten

Dankzij de inzet van vele trouwe vrijwilligers, heeft DVN afgelopen jaar ruim 300 activiteiten door heel Nederland georganiseerd. Zo organiseerden we diabetescafés, activiteiten met de Diabetesschool, wandelingen, kookworkshops en informatieavonden. Populaire thema's bij de activiteiten waren voeding en beweging. Naast deze activiteiten, organiseerden vrijwilligers ook activiteiten als standpresentaties op beurzen en festivals, bloedglucosemetingen en voorlichtingen. Dvn.nl/wat-is-er-te-doen

SugarKidsClub

Naast de reguliere activiteiten organiseerden we ook 18 activiteiten voor kinderen tot 16 jaar met diabetes vanuit de SugarKidsClub. De 5 SugarKids-kampen werden in totaal door 95 kinderen met diabetes bezocht. En tijdens de SugarKidsClub familieweekenden kunnen zowel kind als ouder onbezorgd plezier maken. Ook organiseerden we Toverland voor 66 kinderen en hun gezin en Dreamnight at the Dolfinarium voor 150 kinderen en ouders.

Sugarkids.nl

SugarKids Mini Magazine

Drie leuke, informatieve en inspirerende magazines vol herkenning vielen bij onze jongste leden op de mat (totale oplage: 5.491): 'Hypo de pipo', 'Diabetes & ook nog...' en 'De Wereld rond'. sugarkids.nl

JAARVERSLAG 2019

Mario Bezoekt

Vlogger Mario bezocht in 2019 onder meer familiepark Duinrell en Miss Nederland 2018. Hij maakte er 3 vrolijke vlogs van voor kinderen met diabetes.

[youtube.com/DiabetesverenigingNL](https://www.youtube.com/DiabetesverenigingNL)

Diabetesschool

De Diabetesschool helpt leden met boeiende, praktische bijeenkomsten waarin ervaringsdeskundigen informatie en tips delen om voluit te kunnen leven met diabetes. In 2019 gaven we de introductiebijeenkomst Diabetes for Dummies, een tweedaagse verdiepingscursus en themabijeenkomsten over diabetes. [Diabetesschool.nl](https://www.diabetesschool.nl)

Diabetes Trefpunt

DiabetesTrefpunt is het online forum van DVN, waar mensen met diabetes met elkaar in gesprek kunnen gaan over leven met diabetes, complicaties, ontwikkelingen in de zorg en persoonlijke vragen. DVN heeft een belangrijke rol als moderator om de veilige omgeving van het forum te waarborgen. In 2019 bezochten maar liefst 255.000 gebruikers het forum. Inmiddels telt DiabetesTrefpunt ruim 6.000 bijdragers. [Diabetestrefpunt.nl](https://www.diabetestrefpunt.nl)

Sportschool

Om het keurmerk Sportschool met diabetes te behalen, volgen medewerkers van een sportschool een training van DVN over diabetes. Zij weten precies hoe ze mensen met diabetes moeten begeleiden. Dat maakt de drempel om te gaan sporten of bewegen minder groot. Er zijn inmiddels al 61 sportscholen met ons keurmerk, verspreid over Nederland.

[Dvn.nl/sportschool](https://www.dvn.nl/sportschool)

Volwaardig meedoen in de maatschappij

DVN wil dat mensen met diabetes volwaardig kunnen meedoen in alle facetten van de maatschappij. We signaleren, agenderen en brengen onze ervaringsdeskundigheid in stelling en zorgen voor een passend aanbod.

Verbetering bij het CBR

Het halen en verlengen van het rijbewijs kan voor mensen met diabetes erg frustrerend zijn. Extra kosten, lange wachttijd, onzekerheid over de procedure en verkeerde gegevensoverdracht. De uitvoering door het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) wordt vaak als onduidelijk en oneerlijk ervaren. Diabetesvereniging Nederland wil dat dit verandert. In 2019 maakten we ons hier (wederom) hard voor. Ook voor individuele leden die tegen problemen aanliepen, kwamen we op. [Dvn.nl/rijbewijs](https://dvn.nl/rijbewijs)

Individuele belangenbehartiging

De belangenbehartigers van DVN helpen leden die tegen problemen aanlopen. Bijvoorbeeld problemen bij rijbewijsverlengingen, op de werkvloer of rond de vergoeding van zorg en hulpmiddelen. DVN trekt aan de bel bij betrokken organisaties. En dat helpt. Als mensen zelf aan de bel trekken bij een organisatie komen ze vaak bij de klantenservice uit. Door de contacten van DVN, komen onze belangenbehartigers op een andere plek in de organisatie binnen. Zo werd dit jaar Stefan van Spengen geholpen. Hij heeft diabetes type 1 en een ernstige insulineallergie. De dermatoloog/allergoloog stelde voor pods met insuline te gebruiken en die voor een derde te vullen met hydrocortison tegen de allergie. Dat betekende dat hij 45 pods per drie maanden nodig had in plaats van 30. En dat wilde de zorgverzekeraar niet vergoeden. Zijn diabetesverpleegkundige heeft geprobeerd te onderhandelen, maar dat hielp niet. DVN dook erin, en kreeg het wel voor elkaar.

Samenwerking met verzekeraars

DVN werkt samen met verzekeraars die net een stapje extra doen voor mensen met diabetes. Zo helpen we leden met het kiezen van de verzekering die bij hen past. Van een overlijdensrisicoverzekering tot een insulinepompverzekering. In 2019 zijn 212 overlijdensrisicoverzekeringen afgesloten en in totaal maakten in de afgelopen jaren ruim 900 leden gebruik van dit aanbod.

Daarnaast krijgen DVN-leden korting op collectieve verzekeringen. Met de zorgverzekeraars OHRA, VGZ en Zilveren Kruis zijn we regelmatig in gesprek over goede diabeteszorg, inkoop van zorg en medicatie. We zijn kritisch op de wijze waarop dit in de verzekering is terug te vinden en vertalen dit samen met de verzekeraars in de collectieve verzekeringen die we aanbieden. Zonder medische selectie voor aanvullende verzekering of tandverzekering. Leden die via DVN de basisverzekering regelen via een collectieve verzekering bij OHRA, VGZ of Zilveren Kruis, krijgen korting op de premie. Ook op aanvullende verzekeringen krijgen ze korting. Daarnaast zijn er diabetes specifieke vergoedingen via het aanvullend pakket. Denk aan vergoedingen voor voetbehandelingen, beweegprogramma's, leefstijlcoaches of diëtisten. Maar ook kortingen op diensten zoals cursussen bij DVN, vergoeding van (een deel van) je DVN lidmaatschap of korting op SugarKidsKampen. [Dvn.nl/verzekeringen](https://dvn.nl/verzekeringen)

Ledenservice & klantcontact

DVN is er voor haar leden (36.908 eind 2019) met interessante publicaties, een luisterend oor, korting op diabetesspullen en nog veel meer. Een greep uit ons uitgebreide pakket aan diensten en producten.

Onze Klantenservice

Elke dag beantwoorden de medewerkers van de Klantenservice tientallen vragen van leden (In 2019: 11.127 telefoontjes en 10.548 e-mails). Zo kwamen er veel vragen binnen over de vergoeding van Flash Glucose Monitoring zoals de FreeStyle Libre door zorgverzekeraars. Ook kwamen er veel vragen over de rijbewijsprocedures bij CBR en veel persoonlijke vragen van mensen die net de diagnose hadden gekregen.

Ledenmagazine Diabc

Inspiratie, interviews en diabetesinhoudelijke (achtergrond)artikelen lezen onze leden in magazine Diabc. Dit jaar publiceerden we 8 edities met een totale oplage van 304.838 exemplaren.

Dvn.nl/dvn/diabc-ledenmagazine

Nieuwsbrieven

Het laatste nieuws én inspiratie lezen onze leden in de speciale nieuwsbrief voor mensen met diabetes type 1 (8.564 abonnees) en in de nieuwsbrief voor mensen met type 2 (10.995 abonnees). Ook hebben we een algemene nieuwsbrief (4.297 abonnees) voor andere geïnteresseerden. Aanmelden kan via dvn.nl.

DVN.nl

Maar liefst **739.596** gebruikers die samen **1.937.212** pagina's bezochten, had onze website in 2019. Bijna een verdubbeling ten opzichte van het een jaar daarvoor. Dat komt onder andere door een vernieuwing van de website met een verbetering van de zoekfunctie. Onze goede nieuwsvoorziening over diabetes is een van de belangrijkste redenen om onze website te bezoeken, bijvoorbeeld over de vergoeding van Flash Glucose Monitoring zoals FreeStyle Libre. De pagina's 'Wat is diabetes', 'Symptomen', 'Heb ik diabetes' en 'Hypo werden wederom veel bezocht. **650** mensen maakten gebruik van de mogelijkheid om via de website lid te worden.

Social media

Ook op social media wordt DVN gevonden. We deelden er onze nieuwsberichten, quizzen, zorgwijzers, activiteiten, video's en nog veel meer. De interactie met onze leden is ook hier heel belangrijk.

DVN

Twitter: 10.758 volgers

Facebook: 8.767 likes

LinkedIn: 2423 volgers

Lancering verhalenbundel Zoeter dan wraak

Tien Nederlandse thrillerauteurs slepen hun pennen en schreven tien bloedstollende thrillerverhalen om met hun bundel 'Zoeter dan wraak' aandacht te vragen voor diabetes. De bundel werd zaterdag 16 november, in de week van Wereld Diabetes Dag, gelanceerd in

JAARVERSLAG 2019

Zwolle. De opbrengst, meer dan €550 komt ten goede aan het werk van Diabetesvereniging Nederland. Het boek is verkrijgbaar op voluitlevenmetdiabetes.nl.

Wereld Diabetes Dag: aandacht voor je familie

Op 14 november, Wereld Diabetes Dag, vroegen we speciale aandacht voor mensen met diabetes en hun naasten (familie). We werkten samen met het Diabetes Fonds om iedereen die met diabetes te maken heeft in het zonnetje te zetten. We riepen mensen met diabetes en hun familie of vrienden op om online een hartverwarmende boodschap te sturen. Naar degene die iedere dag leeft met zijn of haar diabetes of juist om te bedanken voor steun bij zijn of haar diabetes. Ook gaven we samen met Diabetes Fonds bloemen weg op de Varkensmarkt in Amersfoort, zodat mensen die dat wilden ook *in real life* een bloemetje konden geven aan iemand die dat nodig had of die ze wilden steunen.

Bijeenkomst over diabetes type 1

Tijdens Wereld Diabetes Dag organiseerden we samen met Diabetes Fonds een bijeenkomst over diabetes type 1 in Amersfoort. Een inspirerende bijeenkomst met een mix van wetenschap, laatste ontwikkelingen én persoonlijke verhalen. Dr. Giesje Nefs, diabetespsycholoog, vertelde over haar onderzoek naar de spagaat tussen het zorgen voor je diabetes type 1 en je gewone leven. Beleidsadviseur Carin Koning nam mensen mee in een verhaal over 75 jaar aandacht voor goede diabeteszorg. Robin Koops vertelde over zijn kunstalveesklier en de winnaars van Het Beste Diabetesidee 2019 werden bekendgemaakt.

Online campagne: Hartenwens

Voluitlevenmetdiabetes.nl en DVN lanceerden de campagne Hartenwens. Hiervoor waren wij op zoek naar mensen met diabetes type 2 met hart- en vaatproblemen én een hartenwens die zij online konden delen. Eind februari maakten we de winnaar bekend. Sandra zag haar grote wens al in vervulling gaan: darten met 'Barney'. Hij heeft net als Sandra diabetes type 2. Bekijk het filmpje van haar middag met Barney op onze website.

DVN Winkel en Puntenplein

Voordelig online de juiste diabeteshulpmiddelen kopen? Leden krijgen korting in DVN winkel (dvnwinkel.nl) én kunnen sparen voor nuttige en leuke diabetesproducten op puntenplein.nl. Deze onderdelen vallen onder DVN Regie BV. Dvnwinkel.nl

Voluitlevenmetdiabetes.nl

Mensen met diabetes (type 2) kunnen hier terecht voor gezonde producten, tips en weetjes, lekkere recepten en interviews. Alles om hen te ondersteunen bij een gezonde leefstijl. Het aanbod wordt regelmatig vernieuwd. Leden van Diabetesvereniging Nederland krijgen korting op producten in de webshop. Dit onderdeel valt onder DVN Regie B.V.

voluitlevenmetdiabetes.nl

FINANCIËEL

Om onze doelen te kunnen bereiken, moeten we ervoor zorgen dat we een financieel gezonde organisatie zijn en blijven. Hier leest u welke inkomstenbronnen we aanboren, welke uitgaven we deden en hoe we er financieel voor staan.

BATEN

DVN streeft naar financiële onafhankelijkheid. Op die manier kan DVN de continuïteit van haar dienstverlening garanderen en haar activiteiten volledig en uitsluitend uitvoeren in het belang van mensen met diabetes, haar leden in het bijzonder.

De belangrijkste bron van inkomsten is de contributie van leden. De volledige contributie per lid bedroeg in 2019 € 49,90. Dat leverde een bedrag op van € 1.721.023.

Naast de contributiegelden zijn bijdragen van particulieren een belangrijke inkomstenbron voor DVN. Leden en andere particulieren steunen op verschillende manieren ons werk. In 2019 ontvingen we een bedrag van € 69.585 aan donaties, giften, schenkingen en bijdragen van 'vrienden van DVN'. Daarnaast heeft DVN een gift van € 100.000 ontvangen van Regie B.V. Mensen kunnen er ook voor kiezen DVN in hun testament op te nemen met een erfstelling of een legaat. Uit deze bron ontvingen wij in totaal € 402.265.

Voor het dekken van de productiekosten van het magazine Diabc verkoopt DVN advertenties. De opbrengsten hiervan bedroegen € 100.778. De inkomsten uit de provisie van onze diverse verzekeringen zijn € 98.554. De inzet van vrijwilligers en medewerkers voor samenwerkingsprojecten, zoals 2Diabeat, heeft € 111.855 opgeleverd. De overige baten uit producten en diensten, zoals de Diabetesacademie, de Diabetesschool, trainingen aan sportscholen en deelnemersbijdragen bedroegen € 77.327.

In sommige gevallen is het voor het realiseren van onze doelstellingen effectief om samen te werken met overheidsinstanties, fabrikanten van hulpmiddelen en medicijnen, zorgverleners of overkoepelende organisaties. Deze samenwerking kan leiden tot instellingssubsidies, projectsubsidies of sponsoring. De inkomsten uit instellings- en projectsubsidies zijn goed voor 3% (2018: 2%) van de totale inkomsten van DVN. De opbrengsten uit sponsoring leveren 5% (2018: 6%) van het totaal op. DVN staat open voor iedere effectieve samenwerking en handelt altijd binnen de geldende wet- en regelgeving.

Bij sponsoring claimt Diabetesvereniging Nederland onafhankelijkheid en publiceert de naam, de omvang en de condities van sponsoring. Daarbij volgen we de gedragscode Sponsoring en Fondsenwerving van DVN. Een overzicht van sponsors publiceren we jaarlijks op onze website.

LASTEN

De lasten voor lonen en salarissen zijn uitgekomen op € 1.576.659 en dat is € 218.079 lager dan begroot.

De overige personeelskosten zijn € 117.443 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door tijdelijke inhuur van personeel en een interim-directeur.

De huisvestingskosten zijn € 32.972 lager dan begroot. In verband met het in de verkoop zetten van het pand is alleen het hoognodige onderhoud gedaan.

JAARVERSLAG 2019

De lasten voor het onderdeel vereniging bedragen op 31 december 2019 € 93.353 en dat is € 86.147 onder de begroting. Dat komt voornamelijk door niet-benutte regiobudgetten.

De bureaulasten zijn € 13.791 lager dan begroot.

SAMENSTELLING VERMOGEN

Het eigen vermogen van DVN bestaat uit drie onderdelen: continuïteitsreserve, egaliseringsreserve, bestemmingsreserves en bestemmingsfonds. De continuïteitsreserve heeft tot doel om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en om, bij eventuele opheffing van DVN, de lopende verplichtingen te kunnen afwikkelen. De hoogte van de continuïteitsreserve wordt periodiek berekend op basis van de vaste kosten en langlopende verplichtingen. De egaliseringsreserve heeft tot doel om incidentele overschotten of tekorten over de jaren heen te kunnen egaliseren. Deze reserve mag niet meer zijn dan 150% van de jaarbegroting en de onttrekking hieruit voor tekorten in enig jaar mag niet hoger zijn dan 75% van deze reserve. De bestemmingsreserves hebben steeds een specifiek doel, dat meestal samenhangt met regionale activiteiten of met fondsen uit nalatenschappen. De middelen uit bestemmingsfonds worden ingezet voor het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek, onderwijs en voorlichting op het gebied van diabetische oogziekten.

SOLVABILITEIT

DVN beschikte per 31 december 2019 over een eigen vermogen van € 3.369.612 (2018: € 3.483.956). Eind 2019 bedroeg het eigen vermogen uitgedrukt als percentage van het balanstotaal (de solvabiliteit) 68,49% (2018: 70,51%). Dat betekent dat het totale vermogen voor 68,49% uit eigen vermogen bestaat. Op basis van het solvabiliteitspercentage is DVN een financieel gezonde vereniging.

LIQUIDITEIT

Per 31 december 2019 bedroeg het totaal aan liquide middelen € 1.160.049 (2018: € 1.348.972). De verhouding tussen de vlottende activa en kortlopende schulden, de zogenaamde current ratio, bedroeg eind 2019 1,40 (2018: 1,53). Op basis van deze current ratio is de financiële positie van DVN gezond.

TREASURYBELEID

Overtollige liquide middelen worden uitsluitend uitgezet in betaalrekeningen of spaarproducten in euro's van Nederlandse banken.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

DVN heeft geen posities in afgeleide financiële instrumenten. DVN heeft geen langlopende rentedragende vorderingen. Gezien de aard van de activiteiten zijn de rente- en kasstroomrisico's gering. Het maximale kredietrisico is de omvang van de vlottende vorderingen per 31 december 2019 (€ 996.002). Het totaal van bankrekeningen per 31 december 2019 is € 1.160.049.

Meer over de financiën lees je in de [Jaarrekening 2019](#).

RISICO'S VOOR DVN

In haar werk heeft Diabetesvereniging Nederland te maken met risico's voor de organisatie op verschillende gebieden, zoals de financiële situatie, risico's als gevolg van (nieuwe) wet- en regelgeving, risico's op terrein van imagoschade en risico's in de uitvoering van de activiteiten.

Een belangrijk risico blijft, ook in 2019, de druk op de inkomsten uit de contributie van onze leden. We hebben, net als veel verenigingen, te maken met een dalend aantal leden, waardoor de inkomsten uit contributies afnemen. Hierop ondernemen we actie, onder andere door permanente aandacht voor ledenbehoud en ledenwerving en door te zoeken naar alternatieve inkomstenbronnen, zoals fondsen en donaties. Daarnaast zoeken we actief naar nieuwe manieren om de aantrekkingskracht van DVN te vergroten en verbinding met de doelgroep te maken. Daarnaast is ook in 2019 gestuurd op verdere beperking van de operationele kosten. In 2020 wordt een bureau reorganisatie uitgevoerd, met een aanzienlijke reductie van de personele kosten tot gevolg.

Het vinden en binden van voldoende vrijwilligers om activiteiten uit te voeren, vergt voortdurend aandacht. DVN is een vereniging van, voor en door mensen met diabetes. In 2019 is de strategische koers van DVN herzien. Ook het vrijwilligersbeleid werd opnieuw vormgegeven. Samen met de vrijwilligers is gewerkt aan een nieuwe vrijwilligersstructuur, georganiseerd rondom een zorgnetwerk zoals een ziekenhuis. Rond elk zorgnetwerk wordt een flexibel en slagvaardig uitvoeringsteam gebouwd. Eind 2019 waren 7 van de 21 regio's geherstructureerd. DVN onderneemt verschillende acties om het vrijwilligerswerk aantrekkelijk te maken en te houden.

Ook zijn er steeds meer partijen actief op het gebied van diabetes. Dit kan bij onze doelgroep tot verwarring en versnippering leiden. DVN zoekt daarom actief de samenwerking op met andere organisaties om efficiënter aan onze doelstellingen te kunnen werken. Hoewel de fusieverkenningen met het Diabetes Fonds begin 2020 gestaakt zijn, blijven beide organisaties samenwerken. Dit geldt ook voor de samenwerking met andere organisaties zoals de Nederlandse Diabetes Federatie (NDF) en JDRF (een organisatie voor type 1 diabetes).

De regels op fiscaal gebied worden steeds scherper. Wij houden de ontwikkelingen en wijzigingen op fiscaal gebied dan ook nauw in de gaten en laten regelmatig een check uitvoeren.

Het juist en zorgvuldig omgaan met privacygevoelige informatie van onze leden heeft onze blijvende aandacht. DVN hanteert een privacybeleid en diverse interne protocollen. We stellen hoge eisen aan de beveiliging van onze IT-systemen.

Diabetesvereniging Nederland houdt de risico's scherp in de gaten en neemt waar nodig aanvullende maatregelen om ze te beheersen, als onderdeel van structureel risicomanagement.

JAARVERSLAG 2019

BLIK OP DE TOEKOMST

In 2019 heeft DVN onder leiding van de directeur a.i. gewerkt aan de focusstrategie die de organisatie klaar maakt voor de toekomst. Om dit te realiseren is een aanpassing nodig van de structuur en aansturing van de organisatie en in de activiteiten, vaardigheden en competenties die nodig zijn om dit te realiseren. Ook de balans tussen inkomsten en uitgaven dient te worden hersteld. Begin 2020 is besloten tot een reorganisatie vanwege bedrijfseconomische en bedrijfsorganisatorische redenen die in de eerste maanden van 2020 wordt uitgevoerd met daarin een voorziene reductie van 6.1 FTE.

In januari 2020 legden achtereenvolgens de heren Wymenga en Voermans hun functies als voorzitter respectievelijk lid van het bestuur neer. In maart 2020 is in deze vacatures voorzien met de benoeming van Bob Haitsma (voorzitter) en Bert Wiersema (lid). Zij vormen samen met Doreen Boeijen het bestuur van DVN.

Met het stopzetten van de fusiebesprekingen met het Diabetes Fonds in april 2020 zal dit jaar een besluit worden genomen over verkoop of verhuur van het kantoorpand. Hiertoe worden verschillende scenario's uitgewerkt.

De gevolgen van de coronacrisis zijn op het moment van het opstellen van dit bestuursverslag nog niet duidelijk. DVN heeft verschillende activiteiten en bijeenkomsten opgeschort, onder andere rondom het jubileumjaar 2020. De verwachting is dat de effecten van de coronacrisis voor onze organisatie beperkt zullen zijn.

Leusden, 23 juni 2020

Het bestuur van Diabetesvereniging Nederland

B.O.B. Haitsma, voorzitter

T.M. Boeijen, lid

B. Wiersema, lid